

Staro

NATUUR EN
BUITENGEBIED

Quicksan flora en fauna

Gorp 7 te Hilvarenbeek

Rapportnummer 18-0048

www.starobv.nl

Quickscan flora en fauna

Gorp 7 te Hilvarenbeek

maart 2018

Rapportnummer: 18-0048

In opdracht van: E. Brader en A. Peeters

Uitgevoerd door: Staro Natuur en Buitengebied
Lodderdijk 38a
5421 XB Gemert
tel. 0492-450161
fax. 0492-450162
www.starobv.nl

Veldonderzoek: I.J.J. Vleut

Auteur: I.J.J. Vleut

Kwaliteitscontrole: E.J.F. Claassen

Inhoud

1	Inleiding	3
1.1	Aanleiding	3
1.2	Doel	3
1.3	Zorgplicht	3
1.4	Leeswijzer	3
2	Plangebied	5
2.1	Ligging en beschrijving plangebied	5
2.2	Voorgenomen plannen	7
3	Methode	8
4	Natuurwaarden	9
4.1	Beschermde gebieden	9
4.2	Beschermde soorten	11
4.2.1	Flora	11
4.2.2	Vlinders en libellen	12
4.2.3	Kevers en slakken	12
4.2.4	Vissen	12
4.2.5	Reptielen en amfibieën	13
4.2.6	Vogels	14
4.2.7	Zoogdieren	15
5	Conclusies	17
	Geraadpleegde bronnen	19
	Bijlagen	
Bijlage 1	Wet- en regelgeving	

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

In verband met het uitbreiden van de bestaande bebouwing en voorgenomen dakrenovatie aan de Gorp 7 te Hilvarenbeek is een quickscan flora en fauna uitgevoerd door Staro Natuur en Buitengebied. De gemeente Hilvarenbeek heeft AGEL adviseurs verzocht te beoordelen of de quickscan voldoet aan de natuurwetgeving. Door middel van de quickscan wordt in beeld gebracht of de ontwikkeling in strijd is met de natuurwetgeving en hoe eventuele strijdigheid met de wet voorkomen kan worden.

Vanaf 1 januari 2017 is de nieuwe Wet natuurbescherming in werking getreden. Deze wet vervangt de drie voormalige wetten op het gebied van soort- en gebiedsbescherming; Boswet, Natuurbeschermingswet 1998 en Flora- en faunawet.

1.2 Doel

Doel van het onderliggende onderzoek is te bepalen of de wijzigingen binnen het plangebied mogelijk leiden tot overtreding van de natuurwetgeving. Voor soortbescherming en gebiedsbescherming is sinds 1 januari 2017 de Wet natuurbescherming (wn) van belang. Daarnaast is gebiedsbescherming vastgelegd in het Natuurnetwerk Nederland (NNN) (voorheen EHS genoemd). In bijlage 1 wordt deze wet- en regelgeving uitgebreid beschreven.

Het in deze rapportage beschreven onderzoek heeft tot doel het vaststellen van de (mogelijke) aanwezigheid van beschermde soorten die zijn opgenomen in paragraaf 3.1, 3.2 en 3.3 van de Wet natuurbescherming. Tevens heeft het onderzoek tot doel vast te stellen op welke wijze en in welke mate de voorgenomen ontwikkeling invloed kan hebben op het eventueel voorkomen van beschermde soorten. Op basis van dit onderzoek kan worden vastgesteld welke maatregelen getroffen en vervolgstappen genomen dienen te worden om te voorkomen dat in strijd met de natuurwetgeving zal worden gehandeld. Aanvullend zal worden bepaald of voorgenomen ontwikkelingen effect hebben op de beschermde natuurwaarden van nabijgelegen natuurgebieden.

1.3 Zorgplicht

Voor alle in het wild levende planten en dieren, ook niet wettelijk beschermde soorten, kent de Wet natuurbescherming een zorgplicht. Deze zorgplicht houdt in dat een ieder voldoende zorg in acht moet nemen voor de in het wild levende planten en dieren, alsmede voor hun directe leefomgeving. Dit betekent dat handelingen (of het nalaten hiervan) waarvan men weet, of redelijkerwijs kan vermoeden, dat ze nadelig zijn voor planten en/of dieren, niet mogen worden uitgevoerd.

1.4 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt een beschrijving gegeven van het plangebied en de voorgenomen ontwikkelingen. In hoofdstuk 3 wordt de gebruikte onderzoeksmethode besproken. De mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten en gebieden en de effecten van de geplande ingrepen op aanwezige beschermde natuurwaarden worden beschreven in hoofdstuk 4. In dit hoofdstuk wordt tevens ingegaan op de mogelijke noodzaak tot het treffen van mitigerende maatregelen. In het laatste hoofdstuk zijn de conclusies uiteengezet.

2 Plangebied

2.1 Ligging en beschrijving plangebied

Het plangebied ligt aan de onverharde straat Gorp in het midden van het landgoed Gorp en Roover in het buitengebied van Hilvarenbeek. Het plangebied wordt vrijwel geheel omringd door bos en een maisakker aan de zuidwestkant. Het plangebied bestaat uit een monumentale boerderijwoning met een houten dakconstructie met rieten bedekking. Verder wordt de woning omringd door 2 schuren, een kippenhok en een kapschuur die dient als tijdelijke woning.

De ligging van het plangebied in de ruimere omgeving is weergegeven in figuur 1. De globale begrenzing van het onderzoeksgebied is weergegeven in figuur 2. Op pagina's 6 en 7 is een foto-impressie van het plangebied opgenomen.

Figuur 1. Ligging plangebied (gele cirkel) in de ruimere omgeving (bron: Google Maps)

Figuur 2. Globale begrenzing plangebied (geel omlijnd) (bron: Google maps)

Foto 1. Boerderijwoning Gorp 7

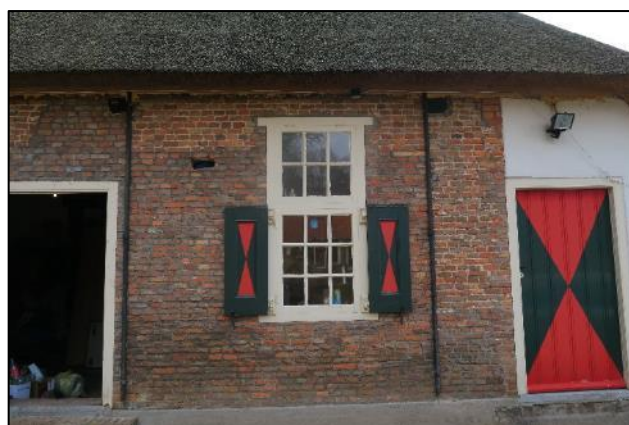

Foto 2. Noordzijde van de boerderijwoning waar uitbreiding komt

Foto 3. Noord- en oost zijde boerderijwoning

Foto 4. Terrein waar de uitbreiding van de boerderij woning komt

Foto 5. Zolder waar eerder vleermuizen hebben gezeten

Foto 6. Zolder met uitwerpselen van vleermuizen

Foto 7. Guard n Care Elektrische Ongedierteversjager op de zolder

Foto 8. Vleermuiskast aan boom in directe omgeving plangebied

Foto 9. Vleermuiskast aan boom in directe omgeving plangebied

2.2 Voorgenomen plannen

Initiatiefnemer is voornemens de monumentale boerderijwoning te verbouwen en 10 meter uit te breiden richting het noordwesten. De houten dakconstructie is aangetast door insecten en zal daarom tijdens de uitbreiding in zijn geheel vervangen moeten worden.

3 Methode

In het kader van deze quickscan heeft een bronnenonderzoek plaatsgevonden waarbij gekeken is naar gebiedsgerichte bescherming en mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten in het plangebied. Voor het soortenonderzoek is gebruikgemaakt van gegevens van de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF), het dataloket van het Netwerk Ecologische Monitoring (NEM), de websites Vlindernet.nl, Libellennet.nl, Verspreidingsatlas.nl en Telmee.nl en diverse verspreidingsatlassen.

Voor de gebiedsgerichte bescherming is gekeken naar de aanwezigheid van relevante natuurterreinen in de omgeving. De ligging van Natura 2000-gebieden (o.a. Habitat- en Vogelrichtlijngebieden) en het Natuurnetwerk Nederland in de nabijheid van het plangebied zijn onderzocht.

Daarnaast heeft een veldbezoek plaatsgevonden waarbij alle op de locatie aanwezige biotopen zijn opgenomen. De aanwezigheid van deze biotopen vormt de basis voor de mogelijkheid tot het voorkomen van beschermde soorten. Naast de biotopen zijn directe en indirecte aanwijzingen opgenomen die duiden op het voorkomen van beschermde soorten. Dergelijke aanwijzingen zijn bijvoorbeeld het fysiek aantreffen van exemplaren van soorten en het aantreffen van hollen, uitwerpselen, prooi-resten, vraat-, loop- en veegsporen. Deze waarnemingen zijn bij de beoordeling betrokken.

De aanwezige biotopen zijn vergeleken met de habitateisen van beschermde planten- en diersoorten. Op basis van deze vergelijking en expert judgement is beoordeeld welke van deze soorten in het plangebied kunnen voorkomen. Een eenmalig veldbezoek is nadrukkelijk geen volledige inventarisatie. Dat betekent dat op basis van een eenmalig veldbezoek het voorkomen van soorten niet per definitie is uit te sluiten.

De bevindingen van het veldbezoek en het literatuuronderzoek zijn vervolgens gebundeld in deze rapportage.

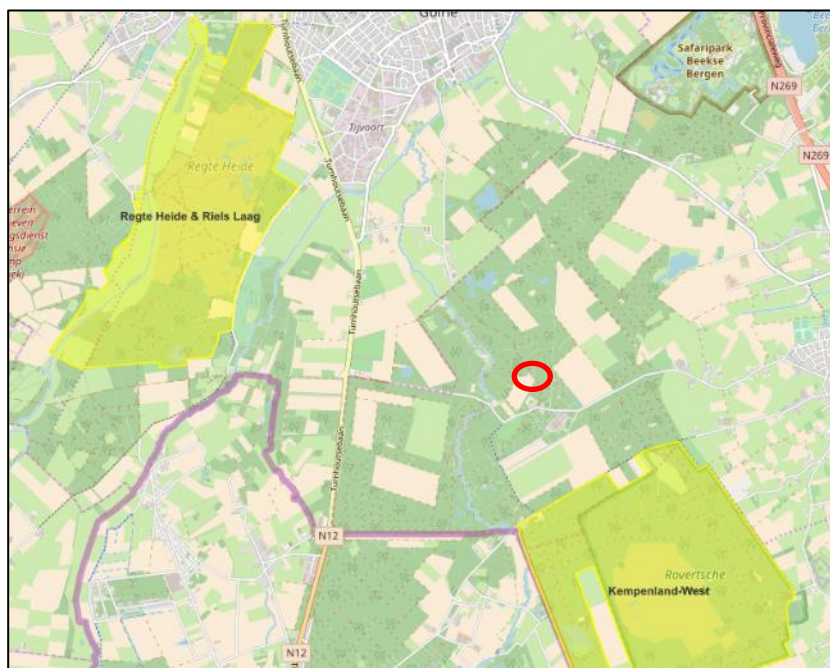
Het veldbezoek dat voor dit onderzoek is uitgevoerd, heeft plaatsgevonden op 20 februari 2018 in de ochtend onder de volgende weersomstandigheden: onbewolkt, droog, weinig wind en circa 5 °C.

4 Natuurwaarden

4.1 Beschermde gebieden

Natura 2000

Uit de kaarten van de gebiedendatabase op de website van het ministerie van Economische Zaken (EZ) blijkt dat het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied op ongeveer 1,4 kilometer afstand ten zuidoosten van het plangebied ligt. Dit betreft het Natura 2000-gebied Kempenland-West. Ongeveer 3,5 kilometer ten noordwesten van het plangebied ligt Natura 2000-gebied Regte Heide & Riels Laag, zie figuur 3.

Figuur 3. Ligging plangebied (rode cirkel) ten opzichte van de dichtstbijzijnde Natura 2000-gebieden (bron: <https://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/default.aspx?main=natura2000>)

Effectbeoordeling

Doordat het plangebied buiten een Natura 2000-gebied ligt, kunnen alleen effecten optreden als gevolg van externe werking. Gezien de relatief grote afstand tot het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied (minimaal 1,4 kilometer) en de (lokale) aard van de voorgenomen plannen is het redelijkerwijs uit te sluiten dat negatieve effecten ontstaan op Natura 2000-gebieden.

Natuurnetwerk Nederland (NNN)

Natuurgebieden in Nederland zijn erg versnipperd. Het Natuurnetwerk Nederland (NNN; in provincie Noord-Brabant NNB genoemd) heeft als doel om natuurgebieden te vergroten en met elkaar te verbinden. Het netwerk moet natuurgebieden beter verbinden met elkaar en met het omringende agrarisch gebied. Vanaf 2014 zijn de provincies verantwoordelijk voor het Natuurnetwerk Nederland.

Uit de natuurbeheerplankaart van de kaartbank op de website van de provincie Noord-Brabant, blijkt dat het plangebied geen deel uitmaakt van het NNB. De noordoostgrens van het plangebied grenst aan een stuk bosschage, met als beheertype N16.03 Droog

bos met productie, dat is aangewezen als NNB. De ligging van het NNB ten opzichte van het plangebied is weergegeven in figuur 4.

Figuur 4. Ligging plangebied (rode vierkant) ten opzichte van het NNB (bron: <http://kaartbank.brabant.nl/viewer/app/natuurbeheerplan>). Het plangebied valt niet binnen het NNB.

Uit figuur 5 blijkt dat het NNB-gebied ten noordoosten van het plangebied het beheertype N16.03 droog bos met productie heeft, zie foto 8. Verder naar het oosten en noordwesten ligt een NNB-gebied met Vochtig bos met productie (N16.04).

Figuur 5. Beheertypenkaart NNB nabij plangebied (bron: <http://kaartbank.brabant.nl/viewer/app/natuurbeheerplan>)

Effectbeoordeling

Bij uitvoering van de voorgenomen plannen vindt geen ingreep plaats in een gebied dat is aangewezen als NNB-gebied. Effecten door versnippering of oppervlakteverlies zijn derhalve niet aan de orde.

Het ruimtelijke beleid voor het NNN is gericht op behoud en ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken en waarden. De belangrijkste motivering voor het NNN is dan ook het streven naar behoud van de Nederlandse biodiversiteit. De wezenlijke kenmerken en waarden zijn de actuele en potentiële waarden, gebaseerd op de natuurdoelen van het gebied.

Het NNB grenzend aan het plangebied bestaat in de huidige toestand uit droog bos met productie. Gezien de voorgenomen plannen en de huidige ecologische waarde van de gebieden zijn significante effecten op de wezenlijke waarden en kenmerken door een toename van geluid en optische verstoring uit te sluiten.

De voorgenomen plannen zullen niet leiden tot een significante aantasting van de wezenlijke waarden en kenmerken van het NNB in de omgeving van het plangebied. De natuurdoelen die gelden voor de NNB-gebieden kunnen verwezenlijkt worden.

Conclusie

Het is redelijkerwijs uit te sluiten dat de voorgenomen plannen negatieve effecten tot gevolg zullen hebben op Natura 2000-gebieden en/of het NNB.

4.2 Beschermde soorten

Deze paragraaf beschrijft het mogelijk voorkomen van beschermde soorten in het plangebied. Per soortgroep wordt beschreven welke soorten worden verwacht, wat de mogelijke effecten van de ingreep zijn en of mitigerende maatregelen nodig zijn.

4.2.1 Flora

Het plangebied bestaat voornamelijk uit braakliggend terrein en gras. In het plangebied zijn geen beschermde planten aangetroffen tijdens het veldbezoek. Bevindingen van het veldbezoek tonen aan dat binnen het plangebied geschikte biotopen voor beschermde plantensoorten ontbreken. Het is derhalve redelijkerwijs uit te sluiten dat binnen het plangebied beschermde plantensoorten voorkomen.

Conclusie

Vanwege het ontbreken van geschikte biotopen is het voorkomen van beschermde plantensoorten in het plangebied redelijkerwijs uit te sluiten.

4.2.2 Vlinders en libellen

Uit de gegevens van de NDFF blijkt dat op een afstand van een tot vijf kilometer het gentiaanblauwtje als beschermde vlindersoort (§3.3 wn) voorkomt. Het gentiaanblauwtje voedt zich voornamelijk met nectar van gewone dopheide. Door het ontbreken van gewone dopheide in het plangebied is het uit te sluiten dat deze beschermde vlindersoort in het plangebied voorkomt.

Uit de NDFF blijkt dat binnen een straal van een tot vijf kilometer de volgende libelsoorten voorkomen: beekrombout en bosbeekjuffer (beide §3.3 wn). Uit het veldbezoek blijkt dat in het plangebied geen geschikte biotopen aanwezig zijn voor het voorkomen van beschermde soorten libellen. Door het ontbreken van oppervlaktewater in het plangebied is geen voortplantingsbiotoop voor libellen aanwezig.

Conclusie

Vanwege het ontbreken van geschikte biotopen is het voorkomen van beschermde soorten vlinders en libellen in het plangebied uit te sluiten.

4.2.3 Kevers en slakken

Beschermde soorten houtkevers zijn afhankelijk van bijzondere habitattypen als oude (naald)bossen. Deze habitattypen zijn niet aanwezig in het plangebied. Het voorkomen van beschermde houtkevers in het plangebied kan daarom worden uitgesloten. Beschermde waterkevers en aquatische slakkensoorten platte schijfhoren en Bataafse stroommossel zijn afhankelijk van permanente wateren. In het plangebied is geen oppervlaktewater aanwezig; het voorkomen van beschermde waterkevers in het plangebied kan daarom worden uitgesloten.

Conclusie

In het plangebied ontbreken geschikte biotopen voor beschermde soorten slakken en kevers. Het voorkomen van deze soorten in het plangebied is derhalve uit te sluiten.

4.2.4 Vissen

In het plangebied is geen oppervlaktewater aanwezig. Vanwege het ontbreken van oppervlaktewater is het uit te sluiten dat (beschermde) vissen voorkomen in het plangebied.

Conclusie

Vanwege het ontbreken van geschikt oppervlaktewater is het uit te sluiten dat (beschermde) vissoorten voorkomen in het plangebied.

4.2.5 Reptielen en amfibieën

Uit de verspreidingskaart amfibieën van Nederland 2015 van de website van het netwerk ecologische monitoring, gegevens van RAVON, 'De amfibieën en reptielen van Nederland' (Creemers et al. 2009) en de NDFF blijkt dat in de omgeving (0 – 1 km) van het plangebied de volgende beschermde amfibieënsoorten voorkomen: bruine kikker, gewone pad, kleine watersalamander, vinpootsalamander (alle §3.3 wn) en heikikker (§3.2 wn). Op een afstand van een tot vijf kilometer van het plangebied komen de volgende amfibiesoorten voor: Alpenwatersalamander, bastaardkikker, (beide §3.3 wn), boomkikker, kamsalamander en poelkikker (alle §3.2 wn).

Volgens de gegevens van RAVON en de NDFF komt op een afstand van nul tot één kilometer van het plangebied de beschermde reptielsoorten hazelworm en levendbarende hagedis (beide §3.3 wn) voor. Op een afstand van één tot vijf kilometer afstand van het plangebied komen volgens de NDFF geen beschermde reptielsoorten voor.

Doordat in het plangebied geen oppervlaktewater aanwezig is, ontbreekt voortplantingshabitat voor amfibieën.

Het is aannemelijk dat het gebied om de boerderijwoning landhabitat vormt voor enkele algemene soorten amfibieën van §3.3 wn; Alpenwatersalamander, kleine watersalamander, gewone pad, bastaardkikker en bruine kikker. Deze soorten kunnen tevens in het plangebied overwinteren, bijvoorbeeld onder steenhopen of tussen opgeslagen hout.

De vinpootsalamander mijdt volledig open gebieden tijdens de overwintersperiode en zijn voorkeur gaat uit naar gemengde bossen en loofbossen. De omgeving van het plangebied bestaat uit gemengd bos en is dus mogelijk geschikt als landhabitat voor deze soort. Het plangebied is echter minder geschikt en het is redelijkerwijs uitgesloten dat de soort hier voorkomt.

Buiten de voortplantingsperiode houdt de heikikker zich op in vochtige hoge, dichte vegetaties, zoals vochtige heide, pijpenstrootjevegetatie, kruidenrijk vochtig grasland en in mindere mate in loofbos.

De kamsalamander geeft de voorkeur aan landhabitat dat bestaat uit loofbossen, kleinschalige cultuurlandschappen, plekken met bosjes, hagen en bomen hebben de voorkeur boven weiland en ander open terrein.

De boomkikker houdt zich voornamelijk op in de struweelzone van bosranden, houtwallen en moerasgebieden.

De poelkikker overwintert in muizenholletjes, graven zich in of verblijven onder stronken en in dammetjes waar puin aanwezig is.

Aangezien het plangebied bestaat uit braak terrein met gras is het uitgesloten dat de vinpootsalamander, heikikker, kamsalamander en boomkikker van het

plangebied gebruik maken. De poelkikker zou zich in het braakliggend terrein kunnen ingraven of onder de stronken van opgeslagen hout kunnen verblijven.

De levendbarende hagedis leeft bij voorkeur op enigszins vochtige heide of heide met vennen en in structuurrijke weg- en spoorbermen en ruigten. De hazelworm heeft een voorkeur voor bossen, bosranden, houtwallen, heide en weg- en spoorbermen. Door het ontbreken van deze biotopen in het plangebied is het uitgesloten dat deze soorten er voorkomen.

Effectbeoordeling

Het plangebied is geschikt om te dienen als landhabitat en overwinteringshabitat voor Alpenwatersalamander, kleine watersalamander, gewone pad, bastaardkikker, bruine kikker (alle §3.3 wn) en poelkikker (§3.2 wn). De uitbreiding van de boerderijwoning heeft tot gevolg dat een relatief kleine oppervlakte van het land- en overwinteringshabitat van deze soorten verdwijnt. Echter gaat het hier om een dusdanig kleine oppervlakte (maximaal 50m²) aan land- en overwinteringshabitat dat verloren gaat dat het effect op deze soorten is uit te sluiten.

Conclusie

Het plangebied is geschikt om te dienen als landhabitat en overwinteringshabitat voor Alpenwatersalamander, kleine watersalamander, gewone pad, bastaardkikker, bruine kikker (alle §3.3 wn) en poelkikker (§3.2 wn). Het uitbreiden van de boerderijwoning is van dusdanig kleine oppervlakte dat het geen effect zal hebben op aanwezig land- en overwinteringshabitat. In de directe omgeving van het plangebied blijft voldoende land- en overwinteringshabitat aanwezig.

4.2.6 *Vogels*

Het plangebied bestaat voornamelijk uit braakliggend terrein met hier en daar gras. Het plangebied is daarom niet geschikt als foerageer- en broedgebied voor algemene vogelsoorten. De bomen en vegetatie in de directe omgeving van het plangebied kunnen worden gebruikt als broedgelegenheid voor diverse vogelsoorten. Tijdens het veldbezoek zijn geen huismussen of andere vogelsoorten waarvan het nest jaarrond is beschermd, waargenomen in het plangebied. Alle openingen in de boerderijwoning, zowel op het dak als bij de muren, zijn gedurende het afgelopen jaar gedicht en er zijn geen mogelijkheden aanwezig waar gierzwaluwen of huismussen kunnen verblijven.

Effectbeoordeling

Het plangebied bestaat uit een boerderijwoning met een aanliggend stuk braakliggend terrein en het ontbreekt aan geschikt foerageer- en broedgebied voor algemene vogelsoorten. Het uitbreiden van de boerderijwoning zal geen negatieve effecten hebben op foerageer- en broedgebied van vogels.

Conclusie

Het plangebied is niet geschikt als broed- en foerageergebied voor vogels. Het uitbreiden van de boerderijwoning heeft geen negatieve effecten ten aanzien van foerageer- en/of broedgebied. De geschiktheid voor huismussen en gierzwaluwen zijn eveneens uitgesloten door het type dak wat aanwezig is.

4.2.7 Zoogdieren

Vleermuizen

Uit de Atlas van de Nederlandse vleermuizen (Limpens et al.1997) en Korsten en Regelink (2010) blijkt dat de soorten baardvleermuis, franjestaart, gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, laatvlieger, rosse vleermuis, ruige dwergvleermuis, watervleermuis, meervleermuis en tweekleurige vleermuis (alle §3.2 wn) voorkomen in de bredere omgeving van het plangebied.

Uit het veldbezoek blijkt dat het plangebied geschikt is als foerageergebied voor vleermuizen.

Op de zolder van de boerderijwoning zijn uitwerpselen aangetroffen van vleermuizen. De uitwerpselen waren erg droog en broos wat er op kan duiden dat ze niet vers zijn (Foto 6). Volgens de eigenaar van de woning waren er tientallen vleermuizen aanwezig op de zolder van het pand. Bij afwezigheid van de vleermuizen (vermoedelijk gedurende de winterperiode) heeft de eigenaar alle gaten in het pand dichtgemaakt om te voorkomen dat de vleermuizen naar binnen kunnen. Ook heeft de eigenaar een Guard n Care Elektrische Ongedierteverjager (Foto 7) op de zolder geïnstalleerd. Dit apparaat zendt ultrasone geluiden uit waar vleermuizen mogelijk last van hebben. De enige locatie waar mogelijk vleermuizen achter kunnen verblijven zijn de luiken bij de ramen van de boerderijwoning. Luiken worden tijdelijk gebruikt door vleermuizen maar dient niet als essentieel paar- of kraamverblijfplaats. Tijdens het veldbezoek zijn geen vleermuizen achter de luiken aangetroffen en de luiken zijn toen direct weggehaald. Kort na het veldbezoek zijn er twee vleermuiskasten geplaatst bij bomen in de directe omgeving van het plangebied (Foto's 8 en 9).

In het plangebied zijn geen bomen aanwezig die kunnen dienen als vleermuisverblijfplaats.

Overige zoogdieren

Uit de gegevens van de NDFF blijkt dat binnen een straal van een kilometer van het plangebied bosmuis, bunzing, eekhoorn, haas, konijn, ree, rosse woelmuis, steenmarter, vos en wild zwijn (alle §3.3 nw) voorkomen.

Steenmarters kunnen tijdens de winter en het voorjaar huizen en andere gebouwen binnendringen en zolders van gebouwen als slaappleats gebruiken. Door het gebrek aan openingen in de boerderijwoning is het uit te sluiten dat

de steenmarter in de woning aanwezig is. Het is niet uit te sluiten dat de directe omgeving rondom de boerderijwoning onderdeel uitmaakt van het leefgebied van de steenmarter.

Tijdens het veldbezoek zijn in de directe omgeving van het plangebied eekhoorns waargenomen en de bomen in het plangebied maken mogelijk deel uit van het leefgebied.

Mogelijk maakt het plangebied deel uit van het leefgebied van algemeen voorkomende soorten zoals de bosmuis, bunzing, haas, konijn, ree, rosse woelmuis vos en wild zwijn.

Effectbeoordeling

Het plangebied is geschikt als foerageergebied voor vleermuizen. De voorgenomen ontwikkeling zal geen negatief effect hebben op de functie van het plangebied als foerageergebied. Het plangebied blijft geschikt als foerageergebied voor vleermuizen en ook in de directe omgeving blijft voldoende alternatief, even geschikt, foerageergebied behouden.

Door het afsluiten van de openingen in de boerderij en het plaatsen van de Guard n Care Elektrische Ongedierteverjager is het uitgesloten dat er verblijfplaatsen van vleermuizen in de boerderijwoning aanwezig zijn.

Mogelijk behoort het plangebied tot het leefgebied van een aantal grondgebonden zoogdieren van §3.3 wn; bosmuis, bunzing, haas, konijn, ree, rosse woelmuis, vos en wild zwijn. De voorgenomen ontwikkeling heeft geen negatief effect op deze soorten. Er zal geen leefgebied verdwijnen. De voorgenomen plannen zullen geen negatief effect hebben op de mogelijk in het plangebied voorkomende steenmarter. Steenmarters maken gebruik van een groot territorium en in de omgeving van het plangebied blijft voldoende geschikt leefgebied beschikbaar voor steenmarters.

Mitigerende maatregelen

Het is mogelijk dat bosmuis, bunzing, haas, konijn, ree, rosse woelmuis, vos en wild zwijn (alle §3.3 wn) het plangebied als landhabitat gebruiken. De voorgenomen plannen hebben mogelijk een negatief effect op deze soorten. Voor deze soorten geldt in provincie Noord-Brabant in het kader van ruimtelijke ontwikkeling een vrijstelling van de verbodsbepalingen, met uitzondering van het verbod tot het opzettelijk doden, van de Wet natuurbescherming. Het is derhalve niet noodzakelijk om mitigerende maatregelen te nemen.

Conclusie

Het plangebied is geschikt als foerageergebied voor vleermuizen. Negatieve effecten op het foerageergebied zijn redelijkerwijs uit te sluiten. Er zijn geen vleermuizen aangetroffen achter de luiken tijdens een zorgvuldige inspectie en de luiken zijn toen gelijk verwijderd. Er zijn verder geen geschikte locaties gevonden in het plangebied die kunnen dienen als verblijfplaats voor vleermuizen.

Het plangebied is voor een aantal algemene grondgebonden zoogdieren van §3.3 van de Wet natuurbescherming geschikt als (onderdeel van hun) leefgebied. Voor deze soorten van §3.3 wn geldt in het kader van ruimtelijke ontwikkeling een vrijstelling van de verbodsbepalingen, met uitzondering van het verbod tot het opzettelijk doden, van de Wet natuurbescherming. Het is derhalve niet noodzakelijk om mitigerende maatregelen uit te voeren voor deze zoogdiersoorten. De voorgenomen plannen zullen geen negatief effect hebben op de mogelijk in het plangebied voorkomende steenmarter (§3.3 wn).

5 Conclusies

Beschermde gebieden

Het is redelijkerwijs uit te sluiten dat de voorgenomen plannen negatieve effecten tot gevolg zullen hebben op Natura 2000-gebieden en/of het NNB.

Beschermde soorten

In het plangebied komen mogelijk verschillende soorten voor die beschermd zijn onder paragrafen 3.1, 3.2 en 3.3 van de Wet natuurbescherming.

Soorten van paragraaf 3.1 van de Wet natuurbescherming

Het plangebied is niet geschikt als broed- en foerageergebied voor vogels. De voorgenomen plannen hebben geen negatieve effecten tot gevolg ten aanzien van het foerageer- en broedgebied van vogels.

Het dichtmaken van alle openingen in de boerderijwoning heeft er toe geleid dat de locatie ongeschikt is gemaakt als verblijfplaats voor huismussen en gierzwaluw.

Soorten van paragraaf 3.2 van de Wet natuurbescherming

Het plangebied is geschikt als foerageergebied voor vleermuizen. De uitbreiding van de boerderijwoning zal geen negatieve effecten hebben op het foerageergebied van vleermuizen. Uit veldbezoek is gebleken dat de zolder als verblijfplaats is gebruikt door vleermuizen. Echter zijn de openingen en kieren van de woning volledig dichtgemaakt toen vleermuizen niet aanwezig waren op de zolder en heeft de eigenaar een Guard n Care Elektrische Ongedierteverjager op de zolder geïnstalleerd. Met deze maatregelen is de woning vrijwel compleet ongeschikt gemaakt voor vleermuizen. De enige locatie bij de woning waar mogelijk vleermuizen kunnen verblijven is achter de luiken bij de ramen. Tijdens het veldbezoek zijn geen vleermuizen aangetroffen en de luiken zijn toen direct weggehaald. Mochten de luiken worden teruggehangen na de uitbreiding van de woning en niet worden gebruikt dan kunnen deze mogelijk omgevormd worden tot vleermuisverblijfplaatsen door de luiken op 2,5 tot 1,5 centimeter afstand van de muur te monteren en de kieren aan de zij- en onderkant te dichten door smalle latten tussen muur en luiken aan te brengen. In de 2de week van maart 2018 zijn vleermuiskasten opgehangen aan de bomen in de directe omgeving van de boerderijwoning. Aanvullend zouden wij willen adviseren, gezien de wet overtredende activiteiten die hebben plaatsgevonden, om de nieuwbouw en het gerenoveerd dak geschikt te maken voor vleermuizen.

Soorten van paragraaf 3.3. van de Wet natuurbescherming

Mogelijk wordt het plangebied gebruikt door enkele beschermde grondgebonden zoogdieren (bosmuis, bunzing, haas, konijn, ree, rosse woelmuis, vos en wild zwijn). Door de

kleinschaligheid van de voorgenomen plannen hebben deze geen negatieve effecten op bovengenoemde soorten. Ook geldt voor deze soorten in provincie Noord-Brabant in het kader van ruimtelijke ontwikkeling een algehele vrijstelling van de verbodsbepalingen, met uitzondering van het verbod tot het opzettelijk doden, van de Wet natuurbescherming.

De amfibiesoorten, poelkikker (§3.2 wn), Alpenwatersalamander kleine watersalamander, bastaardkikker, gewone pad en bruine kikker (allen §3.3 wn) gebruiken het plangebied mogelijk als leefgebied. De voorgenomen plannen van het uitbreiden van de boerderijwoning zijn van dusdanig kleine schaal (50 m²) dat dit geen significant effect zal hebben op het landhabitat van deze soorten.

Geconcludeerd kan worden dat de voorgenomen plannen niet leiden tot overtreding van de Wet natuurbescherming.

Tabel 1. Overzicht mogelijk aanwezige en aangetroffen beschermde soorten

Soort(groep)	Bescherming	Functie plangebied	Mogelijk effect	Ontheffing nodig	Maatregelen
Amfibieën	§3.3 wn	Landhabitat	Nee	Nee	-
Alpenwatersalamander	§3.3 wn	Landhabitat	Nee	Nee	-
Poelkikker	§3.2 wn	Landhabitat	Nee	Nee	-
Grondgebonden zoogdieren	§3.3 wn	Leef- en foerageergebied	Nee	Nee	-
Steenmarter	§3.3 wn	Foerageergebied	Nee	Nee	-
Vleermuizen	§3.2 wn	Foerageergebied	Nee	Nee	-
Vleermuizen	§3.2 wn	Verblijfplaats	Nee	Nee	-
Vogels	§3.1 wn (nest niet jaarrond beschermd)	Foerageer- en broedgebied	Nee	Nee	-
Huismus	§3.1 wn (nest jaarrond beschermd)	Foerageer- en broedgebied	Nee	Nee	-
Gierzwaluw	§3.1 wn (nest jaarrond beschermd)	Foerageer- en broedgebied	Nee	Nee	-

Geraadpleegde bronnen

Literatuur

- + Bos F., M. Bosveld, D. Groenendijk, C. van Swaay, I. Wynhoff, De Vlinderstichting, 2006. De dagvlinders van Nederland, verspreiding en bescherming (Lepidoptera: Hesperioidea, Papilionoidea). Nederlandse Fauna 7. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.
- + Creemers R.C.M. & J.J.C.W. van Delft (RAVON) (redactie). 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland, Nederlandse Fauna 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey Nederland, Leiden.
- + Korsten, E. en Regelink J.R. Herkennen van potentiële vleermuiswaarden: in het kader van quickscans en andere ecologisch vooronderzoek. Zoogdiervereniging- rapport 2010.44. Zoogdiervereniging, Nijmegen.
- + Limpens, H., K. Mostert, W. Bongers, 1997. Atlas van de Nederlandse vleermuizen, onderzoek naar verspreiding en ecologie. KNNV Uitgeverij, Utrecht.
- + Ministerie van Economische Zaken, Brochure: Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen, Lees hier wat de Wet natuurbescherming daarover regelt, versie 1.3 december 2016.
- + Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie, 2002. De Nederlandse libellen (Odonata). Nederlandse Fauna 4. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.

Internet

- + Natura 2000-gebieden, www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/googlemapszoek2.aspx, 15-02-2018
- + NNN, <http://kaartbank.brabant.nl/viewer/app/natuurbeheerplan>, 15-02-2018
- + <http://www.netwerkecologischemonitoring.nl/dataloket>
- + Verordening natuurbescherming Noord-Brabant, http://decentrale.regelgeving.overheid.nl/cvdr/XHTMLOutput/Historie/Noord-Brabant/600901/CVDR600901_1.html, 22-02-2018
- + Beschermde soorten NDFF: © NDFF - quickscanhulp.nl 13-02-2018 09:16:28
- + www.compendiumvoordeleefomgeving.nl
- + www.eis-nederland.nl
- + www.libellennet.nl
- + www.soortenbank.nl
- + www.telmee.nl
- + www.vlindernet.nl
- + www.waarneming.nl
- + www.zoogdiervereniging.nl
- + www.verspreidingsatlas.nl

Bijlage 1 Wet- en regelgeving

Wet natuurbescherming

In Nederland is de bescherming van natuurwaarden sinds 1 januari 2017 geregeld in de Wet natuurbescherming. Deze wet regelt de bescherming van soorten, gebieden en houtopstanden en vervangt daarmee de Flora- en faunawet, Natuurbeschermingswet 1998 en Boswet. Daarnaast geldt per provincie beleid voor de bescherming van het Natuurnetwerk Nederland (NNN) (voorheen de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) genoemd).

Soortbescherming

Op het gebied van soortbescherming is het uitgangspunt van de Wet natuurbescherming dat geen schade mag worden gedaan aan beschermde dieren of planten, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan; het 'nee, tenzij-principe'.

De Wet natuurbescherming kent een apart beschermingsregime voor soorten van de Vogelrichtlijn, een apart beschermingsregime voor soorten van de Habitatrichtlijn, het Verdrag van Bern en het Verdrag van Bonn en een apart beschermingsregime voor andere soorten, die vanuit nationaal oogpunt beschermd worden. Elk van deze beschermingsregimes kent zijn eigen verbodsbepalingen en vereisten voor vrijstelling of ontheffing van de verboden. De Wet natuurbescherming kent de volgende drie categorieën beschermde soorten:

1. Alle van nature in Nederland in het wild levende vogels beschermd volgens het beschermingsregime van de Europese Vogelrichtlijn, §3.1;
2. Soorten, niet vogels zijnde, van de Europese Habitatrichtlijn bijlage IV onderdeel a, het Verdrag van Bern bijlage II en het Verdrag van Bonn bijlage I, voor zover hun natuurlijke verspreidingsgebied zich in Nederland bevindt, §3.2;
3. 'Andere soorten', waaronder soorten die vanuit nationaal oogpunt bescherming behoeven, §3.3.

De drie beschermingsregimes kennen elk hun eigen verbodsbepalingen. De verbodsbepalingen voor vogels en overige Europese soorten (categorie 1 en 2) zijn letterlijk overgenomen uit respectievelijk de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn. Voor de andere, 'nationaal' beschermde soorten (categorie 3) gelden verbodsbepalingen die geïnspireerd zijn op de Habitatrichtlijn, maar in sommige opzichten minder streng zijn. In tabel 1 zijn de verbodsbepalingen per regime weergegeven.

Om af te mogen wijken van de verbodsbepalingen via een ontheffing of vrijstelling moet aan drie criteria zijn voldaan:

- + Er mag alleen van de verbodsbepalingen worden afgeweken als er geen andere bevredigende oplossing voor de handeling mogelijk is;
- + Er moet sprake zijn van een in de wet genoemd belang. De wet geeft voor de verschillende beschermingsregimes aan wat die belangen zijn, zoals ruimtelijke ontwikkeling, volksgezondheid of openbare veiligheid;
- + Er mag geen afbreuk worden gedaan aan de staat van instandhouding van de soort.

Als aan deze drie vereisten voldaan is, kan een ontheffing worden verleend. Voor een aantal handelingen is bovendien vrijstelling mogelijk, bijvoorbeeld in de vorm van een provinciale verordening of een gedragscode.

Tabel 1. Verbodsbepalingen per categorie beschermde soorten

Categorie 1 (§ 3.1 Wn)	Categorie 2 (§ 3.2 Wn)	Categorie 3 (§ 3.3 Wn)
Art 3.1 lid 1 Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen	Art 3.5 lid 1 Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen	Art 3.10 lid 1a Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen
Art 3.1 lid 2 Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen	Art 3.5 lid 4 Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen	Art 3.10 lid 1b Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen
Art 3.1 lid 3 Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben	Art. 3.5 lid 3 Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen	-
Art 3.1 lid 4 en lid 5 Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort	Art 3.5 lid 2 Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren	-
-	Art 3.5 lid 5 Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen	Art 3.10 lid 1c Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen

Zorgplicht

Voor alle in het wild levende planten en dieren, ook niet beschermde soorten, kent de Wet natuurbescherming een zorgplicht. De zorgplicht houdt in dat een ieder voldoende zorg in acht moet nemen voor de in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving. Dit betekent dat voorafgaand aan handelingen inzichtelijk moet zijn welke natuurwaarden aanwezig zijn, de kwetsbaarheid hiervan en de mogelijke gevolgen die de handeling hiervoor kan hebben. Bij de uitvoering van de handelingen dienen negatieve gevolgen zoveel mogelijk te worden voorkomen, dan wel beperkt of ongedaan te worden gemaakt. De zorgplicht is altijd van toepassing, ongeacht vrijstelling of ontheffing.

Natura 2000 (bron: Rijksoverheid)

In 2017 is de Wet natuurbescherming in werking getreden. De wet biedt een beschermingskader voor de flora en fauna binnen de aangewezen beschermde gebieden, de zogenaamde Natura 2000-gebieden en bijzondere nationale natuurgebieden.

De wet bepaalt dat projecten en andere handelingen die de kwaliteit van de habitats kunnen verslechteren of die een verstorend effect kunnen hebben op de soorten, niet mogen plaatsvinden zonder vergunning. Ook plannen moeten getoetst worden op hun gevolgen voor de Natura 2000-gebieden. Dit gebeurt met de habitattoets.

De habitattoets bestaat uit drie onderdelen:

- + oriëntatiefase (en vooroverleg);
- + verslechterings- en verstoringstoets;
- + passende beoordeling.

De oriëntatiefase maakt geen deel uit van de in de wet geregelde procedures. In de praktijk is deze stap nodig. Gezamenlijk met het bevoegd gezag wordt bepaald of goedkeuring van het plan nodig is en welke verdere procedure doorlopen moet worden. Afhankelijk van de kans en omvang van de effecten op een Natura 2000-gebied bestaat de vervolprocedure uit het uitvoeren van een verslechterings- en verstoringstoets, een passende beoordeling of geen enkele toetsing.

Indien er geen kans is op negatieve effecten op een Natura 2000-gebied is geen goedkeuring voor de plannen of het project nodig.

Als uit de oriëntatiefase is gebleken dat er kans is op significant negatieve effecten voor het Natura 2000-gebied, dient een passende beoordeling te worden uitgevoerd. Indien uit de passende beoordeling blijkt dat er kans is op een significant negatief effect moet aan de volgende criteria worden voldaan:

- + er zijn geen alternatieve oplossingen voor het project die minder of geen negatieve effecten hebben voor het Natura 2000-(deel)gebied;
- + er is sprake van dwingende redenen van groot openbaar belang;
- + er is voorzien in compenserende maatregelen.

Alléén als aan deze voorwaarden wordt voldaan, kan goedkeuring worden verleend.

Indien uit de oriëntatiefase is gebleken dat er een kans is op (niet-significante) negatieve effecten, dient een verslechterings- en verstoringstoets te worden uitgevoerd. Met dit onderzoek wordt bepaald:

- + of deze kans reëel is en
- + of de verslechtering of verstoring aanvaardbaar is.

Natuurnetwerk Nederland / Ecologische hoofdstructuur (bron: Rijksoverheid)

Natuurgebieden in Nederland zijn erg versnipperd. Het Natuurnetwerk Nederland (voorheen EHS) heeft als doel om natuurgebieden te vergroten en met elkaar te verbinden. Door verbindingen tussen natuurgebieden te maken, kunnen planten en dieren zich makkelijker verspreiden over meer gebieden. Hierdoor zijn deze gebieden beter bestand tegen negatieve milieu-invloeden. In grotere natuurgebieden kunnen bovendien meer soorten planten en dieren leven.

Het doel van het afwegingskader Ecologische Hoofdstructuur is om de EHS als netwerk van natuurgebieden te beschermen tegen negatieve effecten van ruimtelijke ingrepen. Dat betekent niet dat ontwikkelingen zoals woningbouw en bedrijvigheid, verboden zijn. Door het doorlopen van het afwegingskader wordt vastgesteld of, en zo ja, onder welke voorwaarden een ontwikkeling in de Ecologische Hoofdstructuur kan worden toegelaten.

De bescherming van de Ecologische Hoofdstructuur vindt plaats door het nee-tenzij-regime uit de Nota Ruimte. Dit houdt in dat ruimtelijke ingrepen in de EHS met een negatief effect op de EHS in principe niet zijn toegestaan. Onder voorwaarden kan hiervan worden afgeweken.

De beleidsmatige basis voor het afwegingskader voor de Ecologische Hoofdstructuur is de Nota Ruimte. Daarnaast hebben Rijk en provincies een beleidskader Spelregels EHS opgesteld. Het

beleidskader geeft een uitwerking, verduidelijking en aanscherping van de verschillende onderdelen van het afwegingskader. De provincies laten de inhoud van de Spelregels EHS doorwerken in het provinciaal ruimtelijk beleid.

De bescherming van de EHS gebeurt via de regelgeving van de ruimtelijke ordening. Het beschermingsregime is onder de Wro door het Rijk vastgelegd in de AMvB Ruimte en werkt via provinciale verordeningen.